TEXT: MMAG. ULRICH PAUGGER
FOTO: DANO VESELSKÝ, MMAG. ULRICH PAUGGER

PODNIKANIE V RAKÚSKU

Za akých podmienok môžu slovenské firmy pôsobiť v Rakúsku?

Na túto otázku sa vám vynasnažíme dať čo najpodrobnejšiu odpoveď, aby bolo vaše podnikanie podľa možnosti bez komplikácií.

V o vydaní 1/2015 sme sa venovali všeobecným povinnostiam, ktoré slovenský podnikateľ musí zohľadniť, keď chce poskytovať svoje služby v Rakúsku. Krátko sme sa venovali aj živnostenským predpisom, dozvedeli ste sa, kde presne sa musíte registrovať na rakúskom ministerstve hospodárstva pred tým, ako začnete so svojou činnosťou, dostali ste hrubý prehľad o DPH, zdanení príjmov z činnosti v Rakúsku a nezabudli sme ani na informácie o tom, čo treba zohľadniť, keď chcete vyslať svojich zamestnancov do Rakúska.

Dnes sa chceme podrobnejšie pozrieť na pôsobenie stavebných firiem v Rakúsku, ktoré sa stalo veľmi zaujímavým trhom pre mnohé slovenské firmy.

Nie je to len kúpna sila Rakúšanov, ktorá je hlavným dôvodom záujmu podnikať na tomto trhu, ale ďalšou výhodou pôsobenia v Rakúsku je, že sa jednoduchšie dostanete k svojim finančným prostriedkom. Platobná morálka je v Rakúsku na inej úrovni ako na Slovensku a slovo „reštrukturalizácia“ je tu prakticky neznáme.

Živnostenský predpis

Najdôležitejšia povinnosť pre stavebné firmy je nahlásenie svojho pôsobenia na ministerstve hospodárstva (Dienstleistungsanzeige). Pri vyslaní zamestnanca pracovne do Rakúska je zas dôležité jeho nahlásenie na ministerstve financií (KiAB Meldung).

Dienstleistungsanzeige

V predchádzajúcom čísle ste sa dozvedeli relevantné lehoty a fakt, že oznámenie činností na ministerstve hospodárstva platí len pre tie firmy, ktorých služby sa posudzujú ako viazaná činnosť. Čo sa týka stavebníctva, živnosti sú detailne rozdelené a prakticky všetky sú viazané.

Medzi základné doklady, ktoré musíte poslať pri nahlasovaní svojho pôsobenia v Rakúsku na ministerstvo hospodárstva (Dienstleistungsanzeige) v originálnom vyhotovení, patria:

- výpis zo živnostenského registra,
- výpis z obchodného registra (v prípade s. r. o. alebo a. s.),
- potvrdenie poisťovne na ručenie minimálne do výšky 1 000 000 €,
- živnostenský list konateľa.

Ak originálne dokumenty nemáte v nemčine, musíte ich dať úradne preložiť a na ministerstvo poslať overený preklad.

Potvrdenie poisťovne o ručení v minulosti nebolo potrebné, ale vzhľadom na to, že aj rakúske stavebné firmy musia mať takéto krytie, nie je táto podmienka z hľadiska Európskej únie diskriminačná. Môže sa stať, že si ministerstvo vyžiada potvrdenie od poisťovne, ktorá je známa aj v Rakúsku.

Po úspešnom podaní všetkých dokladov vám ministerstvo hospodárstva vystaví rozhodnutie, akú činnosť presne môžete v Rakúsku vykonávať. Toto rozhodnutie je platné 12 mesiacov. Potom sa dá obnoviť.

Dôležité je vedieť, že s „Dienstleistungsanzeige“ sa dajú služby teoreticky poskytovať iba dočasne, pričom sa očakáva, že si v Rakúsku následne založíte prevádzku.

Ak budete chcieť v Rakúsku založiť spoločnosť s ručením obmedzeným (Gesellschaft mit beschränkter Haftung, skratka GmbH), ktorá bude vykonávať stavebnú činnosť, musíte buď zamestnať živnostenského zástupcu na minimálne dvadsať hodín týždenne, alebo požiadať o nostrifikáciu vášho živnostenského listu v Rakúsku.

Čo sa týka živnostenského zástupcu, úrad kontroluje, či tento človek môže byť naozaj reálne prítomný. Ak má tento človek napríklad trvalý pobyt blízko nemeckej hranice a figuruje vo vašej GmbH so sídlom blízko Bratislavy, tak sa môže stať, že obdržíte dopyt z okresného súdu.

Nostrifikácia je vecou kraja. Vo Viedni sa musíte obrátiť na úrad MA (Magistratsabteilung) 63. Podrobnejšie informácie nájdete tu: http://www.wien.gv.at/amtshelfer/wirtschaft/anerkennung/qualifikation/gruendung/diplomanerkennung-anerkennungsverfahren.html alebo na linku: http://www.wien.gv.at/amtshelfer/wirtschaft/anerkennung/qualifikation/gruendung/diplomanerkennung-gleichhaltungsverfahren.html

Všeobecne sa dá povedať, že proces nostrifikácie je jednoduchší, ak ide o vykonávaciu živnosť. Ak by ste chceli navrhovať stavby, a teda vykonávať projektovú činnosť, budete musieť s najväčšou pravdepodobnosťou vykonať v Rakúsku skúšky.

Ako stavbyvedúci môžete v Rakúsku pracovať aj so slovenským živnostenským listom, avšak stavebný dozor (Bauführer) musí mať rakúsku licenciu.

Daň z pridanej hodnoty

V stavebníctve je vysoká pravdepodobnosť, že vaša služba bude spojená s nehnuteľnosťou, takže miestom dodania bude miesto v Rakúsku. Či sa budete musieť registrovať za platcu DPH v Rakúsku, závisí od toho, kto bude vaším odberateľom.

Ak by to bola súkromná osoba, potom sa musíte registrovať minimálne na DPH na daňovom úrade Finanzamt Graz-Stadt. Vaše služby potom budete fakturovať s rakúskou DPH, sadzba je rovnaká ako na Slovensku, teda 20 %.

Do obratu 36 000 € za kalendárny rok sa rakúske daňové subjekty nemusia registrovať za platcov DPH. Táto hranica však pre zahraničné firmy neplatí.

Ak bude vaším odberateľom podnikateľ (nemusí byť zároveň aj platcom DPH), budete mu vystavovať faktúry bez DPH, pričom v Rakúsku nastáva samozdanenie. Pokiaľ váš odberateľ bude podnikateľ, ale nie platca DPH, DPH odvedie na rakúsky daňový úrad. Vy sa za platcu DPH registrovať nemusíte.

Dôležité je vedieť, že stavebné firmy v Rakúsku si medzi sebou vystavujú faktúry bez DPH, čím dochádza k vnútroštátnemu samozdaneniu. Podobný predpis bol zavedený aj v Českej republike. Na Slovensku je to podobne riešené v oblasti predaja kovošrotu.

MMag. Ulrich Paugger *je rakúsky daňový poradca a partner v spoločnosti Auditorea GmbH vo Viedni, pôsobí aj v Bratislave. Špecializuje sa na medzinárodné daňové právo, primárne na otázky súvisiace s podnikaním slovenských firiem v Rakúsku a rakúskych firiem na Slovensku. Hovorí plynule po česky.*

Mesačná mzda pre pomocného pracovníka v stavebníctve sa začína na úrovni 1 859,42 €.

Kniha SM_215.indb 15 6.5.2015 13:59:37

Ak napríklad fakturujete rakúskemu platcovi DPH sumu bez DPH a váš slovenský subdodávateľ vám chce fakturovať jeho služby, na projekte v Rakúsku platí, že slovenský subdodávateľ sa nemusí registrovať za platcu DPH v Rakúsku. Jednoducho vám vyfakturuje sumu bez DPH na základe rakúskeho predpisu, ktorý upravuje problematiku samozdanenia medzi stavebnými firmami.

Daň z príjmu

Za služby poskytnuté v Rakúsku budete zisk z tohto projektu zdaňovať na Slovensku. V prípade, že máte v Rakúsku zriadenú prevádzku, zdaňujete zisk v Rakúsku. Rozhodujúci je pritom čas trvania stavby. Ak stavba trvá viac ako dvanásť mesiacov, vznikne vám v Rakúsku prevádzka z hľadiska dane z príjmov. Ak stavebný projekt trvá menej ako dvanásť mesiacov, zisk sa v Rakúsku nezdaňuje (v súlade so Zmluvou o zamedzení dvojitého zdanenia ČSSR/Rakúsko).
Táto lehota platí pre každý stavebný projekt zvlášť. Pokiaľ každý jeden projekt trvá menej ako dvanásť mesiacov, daň z príjmu budete platiť len na Slovensku aj napriek tomu, že permanentne pracujete v Rakúsku. Je však dôležité pripraviť správne dokumentáciu (zmluvy, objednávky a pod.).
Problém väčšinou nastáva, keď sa projekt nečakane predĺži. Prípadný zisk sa potom musí zdaniť v Rakúsku, pričom jeho výpočet musí byť v súlade s rakúskymi predpismi.
Ak podnikáte ako fyzická osoba, váš zisk podlieha sadzbe dane z príjmov fyzických osôb, ktorá je maximálne 50 %. V tejto oblasti sa v Rakúsku aktuálne pripravujú zmeny. Ak podnikáte ako právnická osoba, platíte daň z príjmu právnických osôb vo výške 25 %.
O zdaňovaní príjmov sa dozviete viac v budúcich dvoch vydaniach časopisu. Zohľadníme tu aktuálne zmeny, o ktorých momentálne rakúska vláda rokuje.

Zamestnanci

Ak budete chcieť poslať svojich zamestnancov na projekt do Rakúska, je dôležité, aby ste ich týždeň pred tým, ako sa začne ich činnosť, nahlásili na ministerstve financií, a to elektronickou formou cez formulár ZKO3.
Formulár nájdete tu:
https://www3.formularservice.gv.at/formularserver/user/formular.aspx?pid=cc0245e96e3145f28adeacc34a476f8d&pn=B721d3a1bda1e4750953b05caa085a925
Dôležité je aj uvedenie miesta, kde sa stavba nachádza.
Týmto hlásením sa rakúska daňová správa dozvie, že vaši zamestnanci budú vykonávať svoju činnosť v Rakúsku. To je veľmi dôležité, pretože za každý deň prítomnosti v Rakúsku majú vaši zamestnanci nárok na kolektívnu mzdu, ktorá platí pre stavebníctvo v Rakúsku.
Kolektívna zmluva nie je verejne dostupná. Mesačná mzda pre pomocného pracovníka v stavebníctve sa začína na úrovni 1 859,42 €, respektíve 10,97 € za hod.
Dodržiavať uvedenú minimálnu mzdu je dôležité, keďže v Rakúsku sa odvody platia principiálne zo sumy, na ktorú má zamestnanec nárok, aj keď dobrovoľne pracuje za menej peňazí.
Ďalej existuje zákon proti sociálnemu a mzdovému dumpingu, na základe ktorého možno firmám, ktoré nedodržiavajú kolektívnu zmluvu, udeliť vysoké pokuty. Všetky tieto predpisy majú za cieľ zabezpečiť konkurencieschopnosť rakúskych firiem.
Množstvo firiem sa snaží tieto predpisy obchádzať, a to zamestnávaním živnostníkov. Teoreticky je táto problematika známa aj v Českej republike („Schwarzsystem“) či na Slovensku, no v Rakúsku sa to aj reálne rieši.
Okrem všeobecných kritérií nezávislej činnosti (viacero zákazníkov, vlastné pracovné prostriedky, ekonomické riziko...) sa dá povedať, že rakúske úrady akceptujú status živnostníka len pri „vyšších prácach“ (napr. geodet by mohol byť reálne nezávislý). Čo však určite nie je možné, je zamestnať partiu murárov, z ktorej by každý jeden vystupoval ako živnostník. Muselo by byť možné rozdeliť dielo na každého jedného murára. Ďalším kritériom je, aké riziko on ako živnostník nesie. Výhodou by bolo, že živnostník môže pracovať za takú nízku odmenu, akú len chce. Nevýhodou je, že, samozrejme, každý jeden živnostník potom svoju činnosť musí nahlásiť na ministerstve hospodárstva a musí riešiť aj svoj vlastný režim DPH.
Každá slovenská stavebná firma, ktorá má záujem o pôsobenie v Rakúsku, by sa mala oboznámiť s predpisom BUAK (zákon o odstupnom a dovolenkovom plate pre stavebníctvo; v Nemecku je to SOKA-BAU). V Rakúsku totiž každá kolektívna zmluva rieši 13. a 14. mesačnú mzdu. Kolektívna zmluva pre stavebníctvo tieto odmeny nerieši. Odstupné a dovolenkový plat sú riešené cez fond BUAK. Nie každá činnosť spadá pod BUAK. Kto tieto odvody musí platiť, je uvedené v § 2 BUAK, ktorý nájdete na tomto linku: http://www.ris.bka.gv.at/Dokument.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Dokumentnummer=NOR40163617&ResultFunctionToken=7a0b3ae3-a746-4b8c-b47b-970ec7c3ee04&Position=1&Kundmachungsorgan=&Index=&Titel=BUAg&Gesetzesnummer=&VonArtikel=&BisArtikel=&VonParagraf=2&BisParagraf=&VonAnlage=&BisAnlage=&Typ=&Kundmachungsnummer=&Unterzeichnungsdatum=&FassungVom=16.03.2015&VonInkrafttretedatum=&BisInkrafttretedatum=&VonAusserkrafttretedatum=&BisAusserkrafttretedatum=&NormabschnittnummerKombination=Und&ImRisSeit=Undefined&ResultPageSize=100&Suchworte=
Vo všeobecnosti patrí pod BUAK každá činnosť, na ktorú má vplyv počasie. Preto napríklad elektrotechnici alebo montéri klimatizácií pod BUAK nepatria.
Pre zamestnávateľa je dôležité vedieť, že nárok na výplatu dovolenky alebo odstupného má vždy len zamestnanec, ktorý podá žiadosť. BUAK nikdy peniaze nevyplatí zamestnávateľovi. To znamená, že aj keď zamestnanec zmení zamestnávateľa, berie si svoj nárok so sebou.
Určité zmeny nastali aj v prípade slovenských personálnych agentúr pôsobiacich v Rakúsku. Personálna agentúra musí zohľadniť, že rakúsky zákazník si strhne z faktúry zrážkovú daň vo výške 20 %, pričom danú sumu musí previesť na účet daňového úradu Eisenstadt. Daňová správa berie totiž od začiatku roka 2014 rakúskeho objednávateľa ako ekonomického zamestnávateľa. Keď slovenská agentúra odvedie za svojich vyslaných zamestnancov daň zo závislej činnosti v Rakúsku, dostane rozhodnutie (Befreiungsbescheid), na základe ktorého rakúsky objednávateľ už zrážkovú daň strhávať nemusí. Platiť daň zo závislej činnosti v Rakúsku však nemusí byť nevýhodné, o čom sa budete môcť presvedčiť v nasledujúcom vydaní.

Pár slov na záver

Vo všeobecnosti sa dá povedať, že veľa firiem zo zahraničia sa snaží obchádzať rakúske kolektívne mzdy prostredníctvom „zamestnávania“ živnostníkov. Rakúska daňová správa preto týchto pracovníkov kontroluje. Viac sa o tejto problematike dočítate v poslednom vydaní tohto roka.
Možno sa vám zdá, že pôsobenie stavebných firiem v Rakúsku je pre slovenské podniky príliš komplikované. Opak je však pravdou. Pravidlá sú jasne dané, a ak je všetko správne nastavené, môžete tu úspešne podnikať bez obáv z toho, že kontroly úradov dopadnú negatívne.

Kniha SM_215.indb 16 6.5.2015 13:59:37